

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการทำนาหว่านน้ำคมแผ่นใหม่
ของเกษตรกรอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

นางสาววัชรารัตน์ ตระกูลศิษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-560-928-5

007649

i 17955958

FACTORS EFFECTING THE FARMERS' ATTITUDE
ON ADOPTION OF PREGERMINATED DIRECT SEEDED RICE
AT AMPHOE PHROMBURI, SING BURI PROVINCE

MISS WACHARAPORN TRAKULDIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Chulalongkorn University

1982

ชื่อวิทยานิพนธ์   ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตม
 แฉนใหม่ของเกษตรกรอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ชื่อนิสิต   นางสาววิชราภรณ์ ตระกูลศิษฐ์

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุมพล รอคค่าดี

ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา   2524

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรม การสื่อสาร และปัจจัยด้านการกระทำทางสังคม กับทัศนคติของเกษตรกรในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแฉนใหม่ ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากหมู่บ้าน 2 หมู่บ้านที่เลือกจากอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้แทนครอบครัวจำนวน 47 คนจากหมู่บ้านโกคาภิวัฒน์ และสัมภาษณ์ผู้แทนครอบครัวจำนวน 71 คนจากหมู่บ้านศรีพรหมประสิทธิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ การทดสอบค่าไคสแควร์ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เซียล และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ

1. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศและอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแฉนใหม่ของเกษตรกรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ ฐานะทางเศรษฐกิจ และความเป็นเจ้าของที่ดิน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแฉนใหม่อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสารได้แก่ การฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผ่นใหม่ของเกษตรกร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม การเปิดรับสื่อมวลชน และการพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผ่นใหม่ของเกษตรกรอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยด้านการกระทำทางสังคมได้แก่ ความสามารถ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผ่นใหม่ของเกษตรกร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การสนับสนุน ความคาดหวัง และการบังคับ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผ่นใหม่ของเกษตรกรอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้แล้วพบว่า การฝึกอบรมเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการอธิบายความแตกต่างของทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผ่นใหม่ของเกษตรกร รองลงมาคือ อายุ ความสามารถ การบังคับ และการสนับสนุน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญน้อยมากในการพยากรณ์

Thesis Title   Factors Effecting the Farmers' Attitude On Adoption
of Pregerminated Direct Seeded Rice at Amphoe
Phromburi, Sing Buri Province

Name   Miss Wacharaporn Trakuldit

Thesis Advisor   Assistant Professor Jumpol Rodkumdee

Department   Public Relations

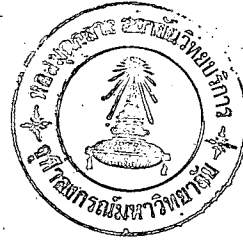
Academic Year   1981

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine the following relationships between socioeconomic status factors, communication behavior factors, social action factors and the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice. The data were derived from 118 interviews by Simple Random Sampling Method, with two selected villages in Amphoe Phromburi, Sing Buri Province. Out of 118 samples, 47 were done in Pokapiwat village and 71 were done in Sripromprasit village. The instrument for data collecting was a questionnaire. Data analysis was done by using persentage, chi-square test, partial correlation coefficient and multiple regression analysis.

The findings are as follows :

1. Socioeconomic status factors; "Sex" and "Age" were positively and significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice at the 0.01 level. Other factors, e.g., literacy, economic status and landlordships were not significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice.
2. Communication behavior factors; "Training" was positively and significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice at the 0.01 level. Other factors, e.g., social participation, cosmopolitan, massmedia exposure and talking with a change agent were not significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice.
3. Social action factors; "Ability" was positively and significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice at the 0.01 level. Other factors, e.g., support, expectation and force were not significantly related to the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice.
4. Considering all the factors that effect the farmers' attitude of adoption; "Training" was the most significant variable for explaining the difference of the farmers' attitude on adoption of Pregerminated Direct Seeded Rice. The inferior variables were age, ability, force and support, respectively. Some other factors were less significant variable for prediction.

กิติกรรมประกาศ

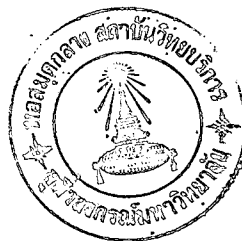
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุมพล รอคคาคี อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ บิลันชน์โอวาท ประธานกรรมการสอบ ดร.อำรุง จันทวานิช จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กรุณาแนะนำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดร.สุรพล กาญจนะจิตรา จากกรมการพัฒนาชุมชน ได้แนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับการทำหน้าหัวหน้าคมแผนใหม่และให้ข้อคิดเห็นด้านวิชาการ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กรุณาตรวจแบบสอบถาม และคุณพืชน์ เขยจรรยา อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการเขียนโปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล ท่านเหล่านี้ได้กรุณาให้แนวความคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้ที่มีพระคุณอย่างหาที่เปรียบมิได้ คือ พ.อ.พิสิษฐ์ และคุณจรรยา ตระกูลศิษฐ์ ที่ได้ให้ชีวิต ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุก ๆ ท่านที่ได้กล่าวนามมานี้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้เอาใจช่วยเป็นกำลังใจ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวก เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปด้วยดี

วัชรภรณ์ ตระกูลศิษฐ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัย.....	9
2 ทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการทำนาหวานน้ำตม	
แผนใหม่.....	10
รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	44
การวางแผนงานวิจัย.....	44

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	45
ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม.....	46
การรวบรวมข้อมูล.....	47
กรรมวิธีทางข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการคำนวณ.....	50
หลักเกณฑ์การให้คะแนน.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ขั้นตอนการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตม แผนใหม่.....	58
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของตัวแปรอิสระ 3 ตัว.....	59
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการยอมรับการทำ นาหว่านน้ำตมแผนใหม่.....	66
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา.....	75
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	138
ภาคผนวก ค.....	139
ภาคผนวก ง.....	149
ประวัติการศึกษา.....	167

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ความเป็นเจ้าของสิ่งของภายในบ้าน.....	53
2	ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่.....	68
3	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่ ของผู้ตอบแบบสอบถามกับการ เคยทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่.....	74
4	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วม แผนใหม่.....	75
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์ เชียระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพทาง เศรษฐกิจและ สังคมกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วม แผนใหม่.....	76
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์ เชียระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรมการ สื่อสารกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่.....	77
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์ เชียระหว่างปัจจัยด้านการกระทำทาง สังคมกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่.....	78
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับทัศนคติ ในการยอมรับการทำนาท่ว่าน้ำท่วมแผนใหม่.....	79
9	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	109
10	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	109
11	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพการ สมรส.....	110
12	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพหลัก.....	110
13	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพรอง.....	111
14	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	111
15	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความสามารถในการอ่านออกเขียนได้..	112

16	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้จากอาชีพหลักและอาชีพรองรวมกันต่อปี.....	112
17	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้จากผลผลิตเฉลี่ยต่อเดือน...	113
18	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	113
19	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความเป็นเจ้าของที่ดิน.....	114
20	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความเป็นเจ้าของที่ดินและขนาดที่ดิน..	115
21	การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกรรมการหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม..	116
22	ระดับความบ่อยครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	117
23	ระดับความบ่อยครั้งในการเดินทางไปกรุงเทพฯ ของผู้ตอบแบบสอบถามในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา.....	118
24	ระดับความบ่อยครั้งในการเดินทางไปอำเภอพรหมบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา.....	118
25	ระดับความบ่อยครั้งในการเดินทางไปจังหวัดสิงห์บุรีหรือจังหวัดใกล้เคียงในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา.....	118
26	ระดับความบ่อยครั้งในการชมโทรทัศน์ของผู้ตอบแบบสอบถามใน 1 อาทิตย์..	119
27	ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามชอบชมมากที่สุด...	119
28	ระดับความบ่อยครั้งในการฟังวิทยุของผู้ตอบแบบสอบถามใน 1 อาทิตย์..	120
29	ประเภทของรายการวิทยุที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ชอบฟังที่สุด.....	120
30	ระดับความบ่อยครั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์ของผู้ตอบแบบสอบถามใน 1 อาทิตย์.....	121
31	ประเภทของข่าวในหนังสือพิมพ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามชอบอ่านมากที่สุด..	121
32	จุดมุ่งหมายในการชมโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	122

	หน้า
33	แหล่งข่าวจากสื่อมวลชนที่ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อมากที่สุด..... 122
34	แหล่งข่าวระหว่างข่าวจากสื่อมวลชนและข่าวจากเจ้าหน้าที่ทางราชการ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อมากที่สุด..... 123
35	ระดับความบ่อยครั้งในการอ่านป้ายประกาศทางราชการของผู้ตอบแบบ สอบถาม ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา..... 123
36	ระดับความบ่อยครั้งในการอ่านเอกสารเผยแพร่ทางราชการของผู้ตอบ แบบสอบถาม ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา..... 123
37	ระดับความบ่อยครั้งในการพบปะพูดคุยหรือปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา... 124
38	แหล่งขอคำแนะนำของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเกษตร... 124
39	การเคยได้รับการยอมรับหรือฟังการบรรยายเรื่องการทำนาหว่านน้ำตม แผนใหม่จากเจ้าหน้าที่ทางราชการ ของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 125
40	การเคยดูการสาธิตการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่จากเจ้าหน้าที่ทางราชการ ของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 125
41	การเคยเดินทางไปดูการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ในท้องที่อื่น ๆ ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม..... 125
42	การทดลองการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 126
43	การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ประโยชน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม. 127
44	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้นำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ 126
45	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่นำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ เพียงบางส่วน..... 127
46	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่นำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ทั้งหมด 127
47	การรู้จักเรื่องการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 128

48	แหล่งที่ทราบข่าว เรื่องการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่ของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	128
49	ความคิดที่จะปรึกษา เรื่องการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่ของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	129
50	แหล่งที่คิดจะปรึกษา เรื่องการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่ของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	129
51	ระดับการ สนับสนุนในเรื่องการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	130
52	ระดับความคาดหวังในเรื่องการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	131
53	ระดับที่บุคคลต่าง ๆ เหล่านี้บังคับให้ทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	132
54	ระดับความสามารถในการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่ของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	133
55	การ เคยทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	133
56	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	134
57	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	135
58	เหตุผลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่แต่ปัจจุบัน เลิกทำแล้ว.....	136
59	ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่และการ ทำนาค้ำแฉนเก่า.....	136
60	อุปสรรคในการทำนาหว่านน้ำคั้นแฉนใหม่.....	137

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1	องค์ประกอบของทัศนคติ..... 14
2	องค์ประกอบในการเผยแพร่นวัตกรรมและรูปจำลองการสื่อสารแบบ S - M - C - R..... 17
3	ลำดับของแหล่งข่าวสารในแต่ละชั้นของกระบวนการยอมรับ..... 21
4	กระบวนการยอมรับที่เป็นสัญลักษณ์ 23
5	แนวความคิดในการวิจัย..... 43